

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ ОБРАЗНОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ В ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Недайвода О. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Жулавська О. О.

Фразеологічні елементи не досить поширені у науково-технічній літературі і, зважаючи на це, можуть становити певні труднощі при перекладі. Дуже часто перекладач може не ідентифікувати фразеологізм, що є стійким словосполученням, яке сприймається як єдине ціле і вживається носіями мови в усталеному оформленні. У ході роботи його нерідко приймають за звичайне неідіоматичне сполучення слів, або ж неправильно визначають його значення.

Подана проблема є досить актуальною, адже коректний переклад фразеологічних одиниць слугує кращому сприйняттю інформації та засвоєнню матеріалу. За допомогою певних способів можна з легкістю отримати адекватний переклад, зрозумілий читачам.

Першим способом є повний еквівалент – фразеологізм, який має точну, не залежну від контексту повноцінну відповідність в різних мовах, що повністю збігається за значенням та стилістичною спрямованістю: *to read between the lines* – читати поміж рядків, *a Pyrrhic victory* – піррова перемога, *a Procrustean bed* – прокрустове ложе, *to cross the Rubicon* – перейти рубікон. Переклад еквівалентних фразеологізмів може відрізнитися від оригіналу використанням різної граматичної структури, але, незважаючи на це, фразеологізми є адекватними як за змістовним, так і за образним лексичним наповненням [1].

Другий спосіб – часткові еквіваленти, що є фразеологізмами, які можна передати іншою мовою відповідником. Такі фразеологізми обов'язково повинні зберегти стилістичну спрямованість та значення, але можуть відрізнитися використанням різних стрижневих слів чи компонентів, граматичною структурою або мати зовсім інший лексичний склад порівняно з мовою оригіналу. Наприклад: *to learn by heart* – вивчити напам'ять; *a change of heart* – різка зміна ставлення до когось, зміна першого враження [2].

За допомогою варіантного відповідника, коли з кількох синонімічних фразеологічних одиниць обирається одна – та, що найадекватніша в даному випадку, також можна отримати гідний переклад: *to be poles apart* – різнитися як небо і земля (бути відмінним

як день і ніч); *to hold one's ground* – не здавати своїх позицій (міцно утримувати позиції, не поступатися ні на йоту) [3].

Четвертий спосіб – калька, коли англійський фразеологізм перекладається послівно, можливий тільки тоді, коли зміст перекладеного фразеологізму буде зрозумілий читачеві: *to acquire currency* – набувати поширення, *instrument of peace* – інструмент миру, *trial balloon* – пробна куля [3].

Останній, описовий спосіб, коли перекладається значення англійського фразеологізму без збереження образності, також займає одне з провідних місць: *plain as a pikestaff* – абсолютно зрозумілий, *to bear in mind* – пам'ятати, *acid test* – точне випробування.

Отже, як бачимо, однією з основних особливостей фразеологічних одиниць, яка відрізняє їх від вільних словосполучень, є ідіоматичність, через яку виникають певні труднощі під час перекладу. Тому, аби уникнути їх, варто не забувати про загальні правила перекладу фразеологізмів.

1. Квеселевич Д. І. Русско-английский фразеологический словарь. – М.:Русский язык, 1998. – 705 с.
2. Тетяна Бондаренко: концепт "Серце" в англійській та українській фразеології. Прийоми перекладу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/pages/view/378>
3. Дробязко Ю. І. Переклад образної фразеології в технічних текстах [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/5_NITS_2015/Philologia/6_187213.doc.htm

ВІДТВОРЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЛЕКСИКИ ЦІЛЬОВОЮ МОВОЮ

Несторенко Д. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Жулавська О. О.

Інформаційні технології призвели до виникнення великої кількості спеціальних англійських слів-термінів та виразів, пов'язаних з комп'ютерною термінологією. Серед шляхів перекладу комп'ютерної лексики на українську мову виокремлюють